

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Store dele af den private forlagsbranche, boghandlerne og bibliotekerne har ønsket en privatisering af de opgaver, Bibliotekscentralen A/S og Det Kongelige Bibliotek hidtil har udført.

I Weekendavisen fredag den 4. oktober 1991 tilkendegav forlaget Gyldendals direktør, Kurt Fromberg, at Gyldendal på kort sigt ville kunne overtage registreringen af de nationalbibliografiske data, da der i vid udstrækning var tale om et tidssvarende edb-system.

Mandag den 14. oktober 1991 bekendtgjordes det, at Gyldendal, Kommunernes Landsforening (KL) og Københavns Kommune havde oprettet »Dansk Biblioteksservice A/S« til afløsning for Bibliotekscentralen A/S. De tre investorer overtog med regeringens godkendelse Bibliotekscentralens databaser og andre opgaver for 20 mio. kr. Hermed modtager de forskellige kreditorer næppe mere end 4 pct. af deres tilgodehavender, mens et svensk tilbud fra Bibliotekstjenst A/B ville kunne have givet kreditorerne en dækning på cirka 30 pct. Det svenske selskab havde samtidig garanteret, at det ville overtage samtlige Bibliotekscentralen A/S' opgaver. Det nye selskab med offentlig deltagelse har afvist at overtage samtlige disse forpligtelser.

Det svenske firma kunne imidlertid ikke få tilladelse til at overtage Bibliotekscentralen A/S i fuld udstrækning, da kulturminister Grethe Rostbøll modsatte sig, at nationalbibliografien overgik til et udenlandsk selskabs administration, også selv om dette selskab har stor erfaring med netop denne slags opgaver.

Det nye selskab har en aktiekapital på 7,5 mio. kr., hvoraf KL har de 4 mio. kr., Gyldendal 2,5 mio. kr. og Københavns Kommune 1 mio. kr. Staten er ikke involveret i selskabet, men har indgået en kontrakt på 10 år med Dansk Biblioteksservice A/S om administration af nationalbibliografien. Det bemærkelsesværdige i hele dette hændelsesforløb er, at det er første gang et fælleskommunalt selskab (KL) sammen

med private interesser har indgået i fælles ejerskab af en virksomhed. Dette er særdeles uheldigt, da det offentliges indflydelse på markedet hermed forøges gennem dulgte operationer.

Den fælleskommunale concern med 15 kommunalt kontrollerede virksomheder bevæger sig hermed afgørende ud over tidligere fastsatte grænser for offentlig medvirken til »privat« produktion. Det er derfor særdeles betænkeligt, om man gennem denne selskabskonstruktion får skabt præcedens for kommunalt joint venture med private firmaer. De kommunale forvaltningsprincipper kan ved denne ændring blive ændret i væsentlig grad i fremtidige forhold. I øvrigt er det bemærkelsesværdigt, at de kommunale instanser kan få lov til at flytte hegnspælene så langt ind på det private område netop under en borgerlig regering.

Bibliotekerne har i en årrække betalt overpriser for de serviceydelser, Bibliotekscentralen har leveret, da indtægterne fra disse har skullet finansiere det under-skudsgivende datterselskab BC-inventar, der er en egentlig produktionsvirksomhed til fremstilling af biblioteksinventar. Samtidig har staten i en årrække ydet direkte tilskud til Bibliotekscentralen A/S. På finanslovsforslaget for 1992 budgetteres med et tilskud på 14,3 mio. kroner. Samtidig har kommunerne betalt en pris for forskellige katalogydelser, der langt har oversteget den reelle pris. Den samlede offentlige besparelse ved en privatisering af opgaverne vil derfor overstige de 14,3 mio. kroner på finansloven.

Flere steder i udlandet foretages de nationalbibliografiske registreringsopgaver af private virksomheder. Derfor er der ikke tale om, at det nødvendigvis er en offentlig opgave at foretage denne registrering. Med den misforvaltning af de offentlige midler, som Bibliotekscentralen A/S har udført med hensyn til udenlandsk produktionsvirksomhed gennem datterselskabet BC-inventar, er det værd at overveje, om ikke netop nationalbibliografien er for vigtig en opgave til, at man kan overlade den til offentlige institutioner.